

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

راهکارهای مدیریتی برای مقابله با

بحران شیوع ویروس کرونا در بخش کشاورزی

(ویژه رؤسای مراکز جهاد کشاورزی)

سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان

۱۳۹۹

بِسْمِ
اللَّهِ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان

مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی

راهکارهای مدیریتی برای مقابله با بحران شیوع ویروس کرونا در بخش کشاورزی

(ویژه رؤسای مراکز جهاد کشاورزی)

عنوان نشریه: راهکارهای مدیریتی برای مقابله با بحران شیوع ویروس کرونا در بخش کشاورزی
(ویژه رؤسای مراکز جهاد کشاورزی)

نویسندگان: عبدالله موموندی، حشمت‌الله خوش‌صفا
ویراستاران ترویجی: مرجان آشوری، فاطمه مریدی

تهیه شده در: مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان لرستان - اداره رسانه های ترویجی
ناشر: مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان لرستان
طرح گرافیکی: محمدحسن سلاجورزی
طراح دیجیتال: محمدمیرانی

شمارگان: ۲۰۰۰
قیمت: رایگان

مسئولیت صحت مطالب بانویسندگان است.

نشانی: لرستان - خرم آباد - خیابان انقلاب - ص پ ۴۱۵ - کد پستی ۶۸۱۶۹۱۴۱۱۶
تلفن: ۰۶۶-۳۳۲۲۵۶۳۶-۸ دورنگار: ۰۶۶-۳۳۲۲۰۲۰۶

مخاطبان و بهره برداران:

- * کلیه مدیران بخش کشاورزی (دولتی و غیر دولتی)
- * رؤسای مراکز جهاد کشاورزی دهستان
- * کارشناسان مسؤل پهنه های تولیدی

اهداف آموزشی:

- * افزایش دانش و مهارت مدیران بخش کشاورزی برای نقش آفرینی مناسب در زمان وقوع بحران های مختلف
- * افزایش دانش و مهارت رؤسای مراکز جهاد کشاورزی دهستان برای کاهش اثرات ناشی از شیوع ویروس کرونا در بخش کشاورزی

فهرست مطالب

۷	..... مقدمه
۸	اطلاعات خود در مورد ویروس کرونا، راه‌های انتشار و مقابله با آنرا افزایش داده..... و بطور مرتب به روز رسانی نمایید.
۹	از خود و نیروی انسانی تحت مدیریت تان محافظت نمایید.....
۱۰	فعالیت‌ها و نیروی انسانی در اختیار را متناسب با شرایط جدید ساماندهی نمایید.....
۱۱	استمرار خدمات فنی و مشاوره‌ای به کشاورزان، تولید کنندگان و بهره برداران و..... انتشار سریع و به موقع اطلاعات در میان آنان با استفاده از شیوه نوین اطلاع رسانی را جدی بگیرید.
۱۳	مسئولیت پذیر بوده و در اجرای تصمیمات سریع و جسور باشید.....
۱۴	مستند سازی و گزارش دهی سریع و به موقع اقدامات و فعالیت ها را جدی بگیرید.....
۱۵	..... خلاصه مطالب
۱۶	..... خودآزمایی
۱۷	..... منابع
..	.....

مقدمه

بخش کشاورزی به واسطه ماهیت ذاتی خود بطور مداوم در معرض ریسک و مخاطرات ناشی از عوامل انسان و طبیعت ساخت قرار دارد. این موضوع مدیران این بخش را مجبور می‌سازد برای پایداری تولیدات بخش کشاورزی و محافظت و پاسداری از امنیت غذایی جامعه به طور پیوسته بدنبال راهکارهای جدید باشند.

کرونا ویروس پدیده‌ای است که از کشور چین آغاز، بسیاری از نقاط جهان و کشور عزیزمان را درنوردیده و ابعاد خسارت‌زای بهداشتی، درمانی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی آن مداوم در حال افزایش است.

به مانند سایر بخش‌های اقتصادی، تبعات ناشی از شیوع ویروس کرونا نیروی انسانی، تولیدات و محصولات بخش کشاورزی را نیز تحت شعاع قرار داده و هرگونه غفلت و سهل‌انگاری در این زمینه می‌تواند لطمات جبران‌ناپذیری به بار آورد. بر همین اساس انتظار می‌رود مدیران این بخش نیز همانند سایر بخش‌ها به ایفای نقش پرداخته و مسئولیت اصلی مدیریت بحران را برعهده بگیرند.

از شما به عنوان یکی از مدیران اجرایی بخش کشاورزی که در تماس مستقیم با کشاورزان، تولیدکنندگان و بهره‌برداران، محصولات و تولیدات آنان قرار دارید انتظار می‌رود با به روزرسانی مستمر دانش و اطلاعات خود، پایش دقیق وضعیت موجود، نیروی انسانی امکانات و تجهیزات موجود در منطقه تحت مدیریت خود را به درستی سازماندهی و بکارگیری نموده و در کاهش تبعات منفی حاصله از این ویروس نقش محوری ایفا نمایید.

در این نشریه برخی از مهمترین نکاتی که می‌تواند شما را در مدیریت هرچه بهتر این بحران و با بحران‌های مشابه یاری نماید ارائه نموده‌ایم. امیدوارم با مطالعه دقیق مباحث مطرح شده، منطبق‌سازی آنها با شرایط محیطی، و مهمتر از همه بکارگیری اصولی و منطقی آنها، شاهد افزایش اثر بخشی فعالیت‌های جنابعالی و همکارانتان در تحقق مأموریت بزرگ تامین و حفاظت و پاسداری از امنیت غذایی کشور باشیم.

راهکارهای مدیریتی برای مقابله با بحران شیوع ویروس کرونا در بخش کشاورزی (ویژه روسای مراکز جهاد کشاورزی)

۱) اطلاعات خود در مورد ویروس کرونا، راه‌های انتشار و مقابله با آنرا افزایش داده و بطور مرتب به روزرسانی نمایید.

از آنجا که ویروس کرونا پدیده‌ای نوظهور بوده، دانش بشر در مورد ویژگی‌ها و تبعات مختلف آن اندک بوده و به صورت روزانه در حال ازدیاد است، کسب اطلاعات دقیق در این زمینه می‌تواند شما را در اتخاذ تصمیمات بهتر برای مدیریت مجموعه تحت امرتان یاری نماید بنابراین توصیه می‌گردد:

۱) در این ایام حجم عظیمی از اطلاعات غیر معتبر از طریق رسانه‌های گوناگون منتشر شده و ممکن است شما را با سردرگمی مواجه نماید، سواد رسانه‌ای خود در زمینه چگونگی تشخیص رسانه‌ها و اطلاعات معتبر از نامعتبر را افزایش دهید.

۲) اطلاعات مورد نیاز در خصوص ویروس کرونا را تنها از طریق منابع و رسانه‌های معتبری نظیر سازمان بهداشت جهانی (www.who.int/health-topics/coronavirus) وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی (www.behdasht.gov.ir)، سازمان نظام پزشکی (www.irimc.org)، شبکه و روزنامه سلامت (www.salamat.ir)، سازمان کشاورزی و خواروبار جهانی (FAO) اخذ نمایید.

۲) از خود و نیروی انسانی تحت مدیریت تان محافظت نمایید.

مهمترین وظیفه یک مدیر در زمان وقوع بحران محافظت از خود و نیروی انسانی تحت امرش می‌باشد. شما نیز بعنوان یک مدیر از این قاعده مستثنی نیستید. رعایت نکات زیر می‌تواند شما را در محافظت هرچه بهتر از خود و کارکنان تان در مقابل شیوع ویروس کرونا یاری نماید:

۱) به کارکنان تان بطور مرتب گوشزد نمایید بهداشت فردی را کاملاً رعایت نموده و خود نیز عامل به آن باشید. برای این کار دستورالعمل‌های مؤثر و دقیق برای رعایت الزامات و پروتکل‌های بهداشتی توسط کارکنان و ارباب رجوع در فضای اداری تدوین نموده و در اجرای آنها سخت‌گیر باشید.

۲) بر اساس دستورالعمل‌های صادر شده از سوی ستادهای ملی و استانی مبارزه با ویروس کرونا شرایط انعطاف‌پذیری برای نحوه حضور پرسنل در محیط کار تدوین و به مرحله اجرا در آورید.

۳) از کارکنان دارای بیماری‌های زمینه‌ای، مادران دارای فرزندان زیر شش سال، زنان باردار و نظایر آنها بطور ویژه حمایت نمایید.

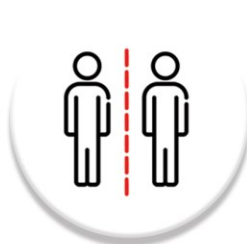
۴) با اصول دورکاری و شیوه‌های اجرای آن آشنا شده، برای پیشبرد هرچه بهتر اهداف کاریتان از آن بهره ببرید.

۵) فضای اداری و وسایل نقلیه را بطور مرتب ضدعفونی نموده، تجهیزات بهداشتی مورد نیاز (ماسک، دستکش، عینک مخصوص و ...) را تهیه و در اختیار کارکنان قرار دهید.

۶) از ورود افراد مشکوک به بیماری به محیط اداری جلوگیری نموده و آنان را با احترام به مراکز درمانی راهنمایی نمایید.

۷) حتی‌الامکان و تا عادی شدن شرایط جلسات کاری غیر ضرور را لغو و یا در صورت لزوم با رعایت کامل فاصله گذاری اجتماعی برگزار نمایید.

۸) استفاده از کاغذ را در مرکز کاهش و به جای آن از اتوماسیون اداری، اپلیکیشن‌های پیام رسان، فضای مجازی و ... استفاده نمایید.

۳) فعالیت‌ها و نیروی انسانی در اختیار را متناسب با شرایط جدید ساماندهی نمایید.

برنامه‌ریزی و اقدام در شرایط بحرانی با مواقع عادی متفاوت است و از آنجا که به عنوان یک مدیر فعال در بطور مرتب در معرض وقوع خطرات و بحران‌های مختلف و متعددی نظیر ویروس کرونا قرار دارید توصیه می‌گردد موارد زیر را بطور جدی در دستور کار قرار دهید:

۱) اطلاعات خود در مورد مخاطرات و عوامل تهدیدکننده بخش کشاورزی، زمان‌های احتمالی وقوع و شیوه‌های مقابله با آنها را افزایش داده و بطور مرتب به روزرسانی نمایید.

۲) با بهره‌گیری از مشاوره و همکاری نیروهای انسانی مجرب و متخصص در درون و بیرون از مرکز (کارشناسان ستادی، محققین معین، محققین مدعو، کشاورزان پیشرو، مددکاران ترویجی و...) نسبت به بررسی دقیق وضعیت موجود اقدام، تأثیرات و تبعات احتمالی شیوع ویروس کرونا بر فعالیت‌ها و محصولات کشاورزی حوزه عمل خود را پیش‌بینی، اهداف کاری را تدوین و راه‌های دستیابی آنها را مشخص نمایید.

۳) ضمن توجیه کامل تیم کاری خود، وظایف هر یک از آنان را بطور دقیق مشخص و ابلاغ نموده، و شاخص‌های جدید برای نظارت بر ارزیابی عملکرد آنان تدوین نمایید.

۴) از کارهای غیر ضروری خودداری نموده و توان خود، نیروی انسانی، امکانات و تجهیزات در اختیار آنان را بر اهداف تدوین شده متمرکز نمایید.

راهکارهای مدیریتی برای مقابله با بحران شیوع ویروس کرونا در بخش کشاورزی (ویژه رؤسای مراکز جهاد کشاورزی)

۴) استمرار خدمات فنی و مشاوره‌ای به کشاورزان، تولید کنندگان و بهره برداران و انتشار سریع و به موقع اطلاعات در میان آنان با استفاده از شیوه نوین اطلاع‌رسانی را جدی بگیرید:

تولید سریع پیام‌ها و توصیه‌های فنی و غیر فنی، انتشار سریع مؤثر در میان مخاطبان و کسب اطمینان از رسانش آنها یکی از مهمترین جدی‌ترین اقدامات مدیران بخش کشاورزی در مواقع قبل، حین و بعد از وقوع بحران است. برای موفقیت در این کار به نکات زیر توجه نموده و آنان را عملیاتی نمایید.

۱) تلاش نمایید اطلاعات مورد نیاز را از منابع مختلف و معتبر (نظیر تالار ترویج دانش و فنون کشاورزی، اطلاعیه‌ها و اخباریه‌های سازمان هواشناسی کشور، توصیه‌های کمیته‌های پیش‌آگاهی سازمان، توصیه‌های معاونت‌ها و مدیریت‌های تخصصی سازمان، توصیه‌های محققان معین و مدعو و...) دریافت، پس از انطباق آنها با شرایط واقعی بهره‌برداران، پیام‌های مناسب را تدوین و با استفاده از روش‌هایی که ذیلاً به برخی از آنها اشاره می‌شود برای آنان ارسال نمایید.

۲) کارگروه ملی ترویج پیشگیری از شیوع بیماری کرونا در جامعه روستایی و عشایری مؤسسه آموزش و ترویج کشاورزی و مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان لرستان، دهها توصیه‌نامه بسیار عالی و علمی برای گروه‌های مختلف فعال در بخش کشاورزی منتشر نموده و از طرق متعدد در اختیار شما قرار داده‌اند. این توصیه‌نامه را بطور دقیق مطالعه و سریعاً در اختیار کارشنان و بهره‌برداران قرار دهید.

۳) از عضویت خود و همکارانتان در سامانه پیام رسان ترویج و آموزش کشاورزی (پات) برای دریافت و به اشتراک گذاری سریع اطلاعات در سطوح ملی، استانی، شهرستانی و دهستانی اطمینان حاصل نمایید.

۴) از ظرفیت سامانه‌های مدیریت دانش و اطلاعات کشاورزی (امداک) و پیام رسان ترویج و آموزش کشاورزی (سایپاک) که توسط مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان طراحی و در حال بکارگیری هستند بخوبی استفاده نمایید.

راهکارهای مدیریتی برای مقابله با بحران شیوع ویروس کرونا در بخش کشاورزی (ویژه رؤسای مراکز جهاد کشاورزی)

- ۵) خود و همکارانتان بطور مرتب پیام‌های ارسال شده از طریق سامانه جامع پهنه‌بندی و مدیریت داده‌های کشاورزی را رصد نموده و بکارگیری نمایید.
- ۶) از شارژ بودن و حسن عملکرد سامانه ارسال پیام کوتاه (سهند سامانه) مستقر در مرکز جهاد کشاورزی تحت مدیریت‌تان اطمینان حاصل نمایید.
- ۷) از بکارگیری مؤثر و مناسب اپلیکیشن پیام رسان ویژه کارشناسان مسئول پهنه‌های تولیدی (پرک) توسط کارشناسان پهنه تحت مدیریت‌تان اطمینان حاصل نمایید.
- ۸) با تشکیل کانال‌ها و گروه‌های ارتباطی ویژه کشاورزان و بهره‌برداران و با استفاده از کانال‌های ارتباطی عمومی موجود در فضای مجازی برای برقراری ارتباط با بهره‌برداران بخوبی استفاده نمایید.
- ۹) از ظرفیت ارتباطات تلفنی برای برقراری تماس‌های مؤثر و سریع با بهره‌برداران حوزه عمل بخوبی استفاده نمایید.
- ۱۰) تولید و انتشار ویدیو کلیپ‌های کوتاه تخصصی بر اساس دستورالعمل صادره از سوی مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان را بطور جدی در دستور کار قرار دهید.
- ۱۱) تولید و انتشار اطلاعیه‌ها، پوسترها و نشریات آموزشی - ترویجی غیر کاغذی را در دستور کار قرار داده و عملیاتی نمایید.
- ۱۲) از ظرفیت‌های ایجاد شده توسط مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان برای برقراری ارتباط با بهره‌برداران از طریق برنامه‌های رادیویی و تلویزیونی به خوبی استفاده نمایید.
- ۱۳) از ظرفیت شبکه عاملین ترویج غیر دولتی (بخصوص مددکاران ترویجی، تسهیل‌گران زن روستایی، اعضای صندوق خردزنان روستایی، کشاورزان پیشرو، تشکل‌های تعاونی و...) برای برقراری ارتباط با کشاورزان، تولید کنندگان و بهره‌برداران ساکن در مناطق روستایی بخوبی استفاده نمایید.
- ۱۴) برنامه‌ریزی دقیق و منظمی برای حضور خود، کارشناسان رابط و مسئولین پهنه‌های تولیدی در مناطق روستایی و کشاورزی انجام داده و از حسن پیشرفت امور در این مناطق اطمینان حاصل نمایید.

۵) مسئولیت پذیر بوده و در اجرای تصمیمات سریع و جسور باشید.

مدیران موفق می دانند در زمان وقوع بحران شرایط هر روز و هر لحظه تغییر نموده و بسیاری عوامل و موقعیت‌ها خارج از کنترل آنان است. آنان می‌دانند باید به سرعت خود را با شرایط جدید تطبیق دهید و مسئولیت تصمیمات‌شان را بپذیرند. به شما توصیه می‌نماییم برای موفقیت هر چه بیشتر در این کار به نکات زیر توجه نمایید:

- ۱) از اینکه چیزی را نمی‌دانید نهراسید، بطور مستمر و با بهره‌گیری از منابع اطلاعاتی مختلف و مشاوره با همکارانتان دانش و مهارت خود را افزایش دهید.
- ۲) برای اخذ تصمیمات درست و کارآمد برنامه خود مراقبتی و رژیم غذایی مناسب داشته باشید، ساعات مطالعه خود را افزایش دهید، با دیگران مشاوره نموده و از نظرات‌شان استفاده کنید، تحرک بدنی و فعالیت‌های ورزشی را فراموش ننمایید و مهمتر از همه تعادل و خونسردی تان را حفظ کنید
- ۳) از کارهای غیر ضروری به شدت پرهیز نمایید. وضعیت موجود را به درستی بررسی کنید. مهمترین چالش‌ها و مسائل را شناسایی و با در نظر گرفتن امکانات و توانایی‌های خود و همکارانتان سه تا پنج اولویت اصلی کاری را تعیین نمایید.
- ۴) با اعتقاد راسخ سریعاً تصمیم بگیرید و تصمیمات تان را عملیاتی نمایید.
- ۵) پیامدهای ناشی از تصمیمات خود را بطور مرتب ارزیابی نموده، در صورت نیاز در برنامه‌های اجرایی تغییرات لازم را ایجاد نموده و شجاعانه مسئولیت تمام تبعات حاصله را بر عهده بگیرید.
- ۶) انگیزه کافی برای همراهی پرسنل با تصمیمات و برنامه‌هایتان را با اتخاذ تدابیری نظیر درک کامل شرایط و مشکلات فردی و حرفه‌ای و تقویت روحیه مثبت‌اندیشی در میان آنان و همچنین عدم سرزنش‌شان به خاطر اشتباهات احتمالی در حین انجام کار را ایجاد نمایید.

۶) مستند سازی و گزارش دهی سریع و به موقع اقدامات و فعالیت ها را جدی بگیرید:

مدیران موفق مستندسازی و گزارش دهی به موقع و سریع اقدامات و فعالیت‌ها را بسیار جدی می‌گیرند. آنان می‌دانند این کار علاوه بر اینکه موجب جلب حمایت و پشتیبانی مقامات بالاتر و مردم محلی از تصمیمات و فعالیت‌هایشان می‌گردد، باعث جلوگیری از پراکنده کاری، موازی کاری و تکرار فعالیت‌های غیر مؤثر گذشته را نیز برایشان فراهم می‌آورد. بنابراین برای مستندسازی و گزارش دهی به موقع اقدامات و فعالیت‌ها، تیمان توصیه می‌گردد موارد زیر را در دستور کار قرار دهید:

- ۱) فروتن باشید و از اغراق در فعالیت‌ها و اقدامات‌تان به شدت پرهیز نمایید.
- ۲) از تمام فعالیت‌های اجرایی خود گزارش مکتوب، فیلم و عکس تهیه نمایید.
- ۳) از کارشناسان مسؤل پهنه‌های تولیدی بخواهید گزارش فعالیت‌های خود را در قالب کتابچه مخصوص ثبت فعالیت‌ها مکتوب نموده و شخصا به این گزارشات رسیدگی نمایید.
- ۴) از مددکاران ترویجی و تسهیل‌گران زن روستایی حوزه عمل خود بخواهید گزارشات مربوط به فعالیت‌ها و اقدامات‌شان را در قالب متن، عکس و یا فیلم به شما ارائه نمایند.
- ۵) در تنظیم آمار و اطلاعات مربوط به اقدامات و فعالیت‌های خود موازی‌بن اخلاقی را رعایت نموده و از دخالت دادن عقاید، احساسات و سلیق شخصی در آنها به شدت پرهیز نموده و به هیچ عنوان در آمار و اطلاعات ارسالی دست کاری ننمایید.
- ۶) در پاسخگویی به مکاتبات دریافتی از مقامات بالادستی دقیق و سریع عمل نموده و با این کار اعتماد آنان به عملکرد خود و مجموعه تحت امرتان را جلب نمایید.
- ۷) بطور مرتب و با استفاده از ظرفیت رسانه‌های محلی، گزارشات دقیق و صحیحی از اقدامات و فعالیت‌های خود و مجموعه تحت مدیریت‌تان را به عموم مردم، تولید کنندگان، بهره برداران و سایر مقامات محلی ارائه نمایید.

خلاصه مطالب

بخش کشاورزی و فعالیت‌های مرتبط با آن بطور مرتب در معرض خطرات و بحران‌های مختلف و متعددی نظیر شیوع ویروس کرونا قرار دارد، مدیران این بخش و بخصوص رؤسای مراکز جهاد کشاورزی مهمترین وظیفه را در مدیریت بهینه بحران و کاهش خسارات ناشی از آن بر عهده دارند. در این نشریه تعدادی از راهکارهایی که می‌تواند افراد فوق را در انجام هرچه بهتر وظایف شان یاری نماید ارائه گردیده که مهمترین مباحث مطرح شده در آن عبارتند از:

- (۱) اطلاعات خود در مورد ویروس کرونا، راه‌های انتشار و مقابله با آن را افزایش داده، و بطور مرتب به روزرسانی نمایند.
- (۲) از خود و نیروی انسانی تحت مدیریت شان به شدت محافظت نمایند.
- (۳) فعالیت‌ها و نیروی انسانی خود را متناسب با شرایط بحرانی مجدداً سازماندهی و سازماندهی نمایند.
- (۴) تولید و انتشار سریع پیام‌ها و توصیه‌های فنی و غیر فنی با استفاده از شیوه‌های نوین اطلاع‌رسانی را در دستور کار قرار داده و عملیاتی نمایند.
- (۵) مسئولیت پذیر بوده و در اجرای تصمیمات خود سریع و جسور باشند.
- (۶) مستند سازی و گزارش دهی سریع و به موقع اقدامات و فعالیت‌ها را جدی بگیرند.

خود آزمایی

۱) مهمترین اقداماتی که یک مدیر موفق برای کاهش خسارات ناشی از بحران شیوع ویروس کرونا باید انجام دهد کدامند؟

۲) سه مورد از منابع رسانه‌های معتبر در زمینه شیوع ویروس کرونا و راه‌های پیش‌گیری و مقابله با آن را نام ببرید؟

۳) مهمترین سامانه‌ها و اپلیکیشن‌های مورد استفاده در نظام ترویج کشاورزی کشور و مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان لرستان برای انتشار سریع پیام در میان کارشناسان و مخاطبان را نام ببرید؟

۴) دلایل و اهمیت مستندسازی و گزارش‌دهی به موقع اقدامات و فعالیت‌ها در بخش کشاورزی را بیان نمایید؟

منابع

1. Ronald Heifetz , Alexander Grashow and Marty Linsky.2009 Leadership in a (Permanent) Crisis. Magazine Harvard business review.
2. Chris Nichols2020“4 Behaviors That Help Leaders Manage a Crisis. Magazine Harvard business review.
3. FAO Emergency and Resilience Division. 2020. Adressing the impacts of CoVID-19 in food crises. Food and Agriculture organization of the united nation.
4. Máximo Torero· Francesco Branca· Olivia Yambi ·G.V. Ramanjaneyulu Sophia Murphy· MamadouGoita. 2020. Learning about the COVID-19 crisis in the Committee on World Food Security. Civil Society andIndigenousPeoples'MechanismforrelationswiththeUN Committee on World Food Security.

به مدد الهی_ کرونا_ را_ شکست_ میدهیم

